

Karl-Erik Henrikssonin rahasto juhli 50-vuotista taivaltaan muistelemalla visionääriään ja jakamalla 13 apurahaa

Sata vuotta sitten syntyneen Karl-Erik Henrikssonin merkittävää panosta kirjastoalalla juhlistettiin juhlaseminaarissa 24.4.2019 Kansalliskirjastossa. Puheenvuorot todistivat, että Karl-Erik Henriksson oli sivistynyt ja oppinut tutkija sekä laaja-alainen kirjastoammattilainen. Hän oli visionääri, joka nauratti yleisöään eikä kaihtanut käytännön töitä.

Ennätysmäärä apurahoja

Juhlavuoden kunniaksi rahasto jakoi tavallista enemmän apurahoja. Yhteensä 5000 euroa myönnettiin sekä tieteellisten että yleisten kirjastojen edustajille kolmeentoista eri hankkeeseen, kirjastoalan tutkimustyöhön ja esitelmä- tai opintomatkoihin ulkomaille.

– Apurahan hakijoiden tutkimus- ja esitelmäaiheiden kirjo oli ilahduttavan laaja: ajankohtaisista aiheista kuten pelillistämisestä ja tekoälystä ajattomaan kirjaston kokoelmien historiaan, myhäili rahaston puheenjohtaja Risto Heikkinen.

Juhlaseminaarin puhujat olivat yhtä mieltä siitä, että rahaston apurahat ovat tärkeä kirjastoalan henkilöstön osaamisen kehittämisen tuki.

– Tieteellisellä kirjastoalalla kansainvälisen kehityksen tunteminen on tärkeää. Apurahat mahdollistavat oppimisen ja verkostoitumisen, myös Suomen rajojen ulkopuolella, kertoi Suomen tieteellisen kirjastoseuran puheenjohtaja Päivi Kaiponen.

Monialainen lahjakkuus

Juhlaseminaarin puheenvuoroissa kerrottiin Karl-Erik Henrikssonin monipuolisesta lahjakkuudesta: hän oli

filosofian tohtori, antiikin asiantuntija ja hänellä oli syvälinen kirjastoalan tuntemus.

Toisessa maailmansodassa hän toimi tiedustelu-upseereiden ryhmässä, joka nappasi viestejä ja mursi vihollismaiden salakoodeja.

Hänen väitöskirjansa ”Griechische Büchertitel in der Römischen Literatur” hyväksyttiin vuonna 1956.

Henriksson toimi aktiivisesti Suomen kirjastoseurassa ja Suomen tieteellisessä kirjastoseurassa, useissa tieteellisissä seuroissa sekä lehtien toimituskunnissa. Hän työskenteli kansainvälisissä järjestöissä ja vaikutti erityisesti Pohjoismaissa.

Kuten Heli Myllys kirjoitti Signumissa kymmenen vuotta sitten, Henrikssonia ”sanottiin yhdistäväksi siteeksi uuden ja vanhan, yleisen ja tieteellisen kirjaston välillä” (Myllys 2009).

– Kirjastoalalla ihmiset ovat jakautuneet viiteen eri ammattiliittoon ja kolmeen eri seuraan. Karl-Erik Henriksson oli sillojen ja siltojen ylittäjä, henkilö, joka näki yhteistyön tarpeellisuuden ja mahdollisuudet, totesi Suomen kirjastoseuran toiminnanjohtaja Rauha Maarno.

Humanistisen kokoelman kehittäjä

Kansalliskirjastossa Henriksson kehitti humanistista kokoelmaa, joka tuolloin tunnettiin nimellä ulkomainen kokoelma. Se palvelee erityisesti historiasta ja taiteiden tutkimuksesta kiinnostuneita.

Kansalliskirjaston verkkosivuilla kokoelmasta kerrotaan näin:

Vanhimmilta osiltaan kokoelma on Suomen laajin monitieteinen ulkomaisen kirjallisuuden kokoelma. Humanistinen kokoelma sisältää lähde- ja tiedekirjallisuutta vuodesta 1600 alkaen. Siihen on eri aikoina liitetty lukuisia yksityiskokoelmia, ja se sisältää myös Venäjältä vapaakappaleina saatua länsimaisilla kielillä julkaistua aineistoa. Kokoelma sisältää myös kirjallisuutta oikeus- ja yhteiskuntatieteen, lääketieteen ja luonnontieteiden aloilta. (<https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/kokoelmat/humanistinen-kokoelma-o>)

≈ STKS:n puheenjohtaja Päivi Kaiponen oli tyytyväinen seuran uuteen jäseneseen Markku Roinilaan ja tämä oli tyytyväinen juuri saamaansa kiinnostavaan tehtävään seuran edustajana.

« Karl-Erik Henrikssonin rahasto myönsi apurahan juhlavuonnaan 13 hankkeelle. Kuvassa onnelliset apurahan saajat Markku Roinila, Jarno Laakso, Minna Marjamaa, Sinikka Virtanen ja Hannele Kalema.

– Osittain juuri Henrikssonin tietämyksen ja paneutuneisuuden ansiosta Kansalliskirjaston antiikin tutkimuksen kokoelma on erinomainen, totesi Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja Cecilia af Forselles.

Käytännönläheinen visionääri

Työtoverina Karl-Erik Henriksson oli mukava ja huumorintajuinen. Pitäessään esitelmiä Suomessa ja ulkomaila hän sai kuulijansa oivaltamaan ja nauramaan.

Henriksson oli oppinut visionääri, jolle käytännön työt olivat mieluisia.

– Toimiessaan Suomen Rooman instituutin asiamiehenä hän teki Villa Lanten sähkötöitä yhdessä italialaisten työmiesten kanssa, kertoi Henrikssonin poika Markus Henriksson.

– Henrikssonin tunteneet kollegat kertoivat, että hän oli älykäs toimintojen kehittäjä, totesi Päivi Kaiponen.

Ennen kuolemaansa, vuonna 1969, hänet oli kutsuttu Turun yliopiston kirjaston ylikirjastonhoitajaksi, mutta

työn vastaanottaminen ei koskaan toteutunut. Rahasto syntyi kollegoiden ja läheisten järkytyksestä äkillisen, liian aikaisin saapuneen kuoleman edessä. Rahasto perustettiin heti kuoleman jälkeen vuonna 1969, ja ensimmäiset apurahat jaettiin jo seuraavana vuonna, 1970. (Myllys 2009; juhlaseminaarin puheenvuorot).

Moni kirjastoalan tutkija tai työn tekijä on päässyt rahaston apurahalla katsomaan maailmaa, myös Signumin toimituskunnan jäsenet. Kiitämme rahastoa tärkeästä työstä!

Lähteet

”Humanistinen kokoelma”.

Kansalliskirjaston verkkosivut. <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/kokoelmat/humanistinen-kokoelma-o>
(Luettu 26.4.2019)

Karl-Erik Henrikssonin rahaston juhlaseminaarin puheenvuorot 24.4.2019 Kansalliskirjastossa: Cecilia af Forselles, Markku Henriksson, Rauha Maarno, Päivi Kaiponen ja Risto Heikkinen.

MYLLYS, HELI, 2009, ”Karl-Erik Henrikssonin rahasto 40 vuotta”. *Signum*, 1 / 2009, 37(1). Noudettu osoitteesta <https://journal.fi/signum/article/view/3498> (26.4.2019)

Tietoa kirjoittajasta:

JOHANNA LAHIKAINEN
Signumin päätoimittaja
johanna.lahikainen@helsinki.fi

« Sopraano Sirkku Rintamäki lauloi ja Marianna Henriksson soitti cembaloa Karl-Erik Henrikssonin rahaston juhlaseminaarissa Kansalliskirjastossa.

